

КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ НОВИН НА МІЖНАРОДНУ ТЕМАТИКУ ВЕДУЧИМ ТЕЛЕВІЗІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Даниленко Сергій Анатолійович

*кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри кіно і телебачення
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Стрімка глобалізація зробила всіх ведучих телевізійних новин, які висвітлюють світові події, певною мірою міжнародниками. Сьогодні важко уявити телеведучого, який би не володів хоча б деякими знаннями англійської мови та навичками користування міжнародними соціальними мережами. Однак лише невеликий відсоток телеведучих щодня має справу з міжнародними подіями та темами і ця робота є досить специфічною.

Ключовими якостями, якими повинен володіти телеведучий-міжнародник є: ентузіазм, витривалість і допитливість. Міжнародні мовники повинні бути постійно в курсі подій, зобов'язані стежити за всім, щоб професійно виконувати свою роботу, мати чітке уявлення проте, що відбувається. Творча робота вимагає гнучкості та адаптивності, що особливо важливо під час висвітлення міжнародних подій. Кожен міжнародний мовник висвітлює події в різних країнах, які знаходяться в різних часових поясах. Тому однією з найважливіших якостей кожного телеведучого, під час висвітлення міжнародних новин, є здатність розуміння глобальних взаємозв'язків та вміння пояснити їх аудиторії.

Також, ведучі потребують навичок і розуміння прочитаного, щоб визначити, іноді навіть миттєво, чому та чи інша подія, або, що складніше, тенденція чи процес, що відбувається на іншому кінці світу, варті висвітлення. Водночас необхідне вміння розповісти, історію та контекст події, повідомити про її важливість, мовою, яка буде зрозумілою навіть необізнаній аудиторії. Крім того, телеведучі-міжнародники повинні бути готовими постійно зустрічатися з усіма викликами сучасного світу й вміти готувати до ефіру найякісніший і найзбалансованіший аудіовізуальний продукт. Водночас телеведучі-міжнародники повинні зберігати спокій у різних ситуаціях і професійно доносити інформацію про події до широкій аудиторії, адже більшість глядачів можуть поставити під сумнів її достовірність.

Провідна світова газета «The New York Times» вже понад століття керується принципом, що вона публікує всі новини, які заслуговують на

публікацію. Але коли світ є вашим домом, як ви обираєте, що варто висвітлювати? Потік інформації стрімко розширюється, події стають все більш складними і взаємопов'язаними, а соціальні мережі стають все більш конкурентоспроможними з точки зору швидкості й коректності передачі інформації. Звичайно, багато що залежить від самих аудіовізуальних медіа та специфіки жанру. Телебачення, радіо та щотижневі газети матимуть різні погляди на міжнародні події. Редактори комерційних новинних сайтів матимуть різні пріоритети, а редакції державних телеканалів-різні пріоритети. Висвітлення подій буде ширшим у стрічках інформаційних агентств, ніж у ранкових газетах, хоча останні обирають найважливіші теми. Однак так само, як телеведучі загалом мають принципи відбору новин, так і телеведучі-міжнародники мають свої додаткові принципи [2]. Те, що вважається важливим, залежить головним чином від соціально-політичного устрою, історії та культурних традицій країни. Наприклад, про кризу євро в Греції на баварському телебаченні повідомляли більш детально, ніж у Швейцарії. Хоча вони є сусідами, членство Німеччини в ЄС та єврозоні збільшує попит на другорядні новини, наприклад, пов'язані зі стабільністю спільної валюти.

Критерії відбору новин також пов'язані з географією та геополітикою. Важливість часто пропорційна новизні та географічній близькості. Сусідні країни майже завжди викликають більший інтерес, ніж віддалені. Однак ключові країни висвітлюються більш детально, ніж інші, незважаючи на їхню віддаленість. Наприклад, у Бельгії телеглядачі голландськомовного регіону Фландрії менше цікавляться політикою франкомовного регіону Валлонії, але стежать за кожною дрібницею, що відбувається у Вашингтоні. Навіть кілька людей, загиблих від холоду закордоном, викликають більшу негайну реакцію, ніж сотня людей, накрих лавиною в Афганістані. Коли жінка вперше стає прем'єр-міністром у далекій Новій Зеландії, подальша зміна уряду може стати новиною, навіть якщо вона навряд чи приверне увагу. Події, які йдуть на протигагу із загальноприйнятими нормами, можуть бути важливішими за географічну відстань. Професійно підготовлені ведучі повинні звертати увагу на елементи відбору новин: послідовність і системність. Відбираючи новини, слід також пам'ятати, що світ різноманітний і не обмежується політичними, економічними чи раптовими подіями [1].

Відбір новин загалом, і міжнародних зокрема, завжди був більше мистецтвом, ніж наукою. Визначені критерії є постфактум аналізом журналістських рішень, а не готовим рецептом для їх подальшого використання. Те, що може здатися головною новиною в один день, коли інцидентів мало, може бути непомітним для телевізійного редактора в інший день, коли все відбувається одночасно. Те, що один редактор може вважати новиною, яку необхідно прочитати, інший може відкинути як другорядну

новину, спираючись на інші аргументи. Телевізійні редактори не відбирають новини, спираючись на список критеріїв, що лежить перед ними. При цьому важливими стають досвід, навички, начитаність і критичний погляд на світ.

Ведучі міжнародних телепрограм набагато більше, ніж їхні колеги, покладаються на інформацію, яку важко перевірити самостійно. Тому правдивість і достовірність того, що вони повідомляють глядачам, залежить від джерел інформації, якими вони користуються. Ці джерела часто є вторинними. Незважаючи на диверсифікацію джерел і способів подачі інформації, практично незмінними джерелами інформації, протягом десятиліть, залишаються інформаційні агентства, що представляють три світогляди: британське агентство новин Reuters [3], американське інформаційне агентство Associated Press [4], і французька інформаційна агенція Agence France-press [5]. Більшість телевізійних компаній у всьому світі так чи інакше покладаються саме на них. Зазначені інформаційні агентства мають свій стиль, специфіку та зміст новин. Навіть факти та цифри, що подаються, часто відрізняються. Враховуючи цей чинник важливо, щоб представники телекомпаній надавали інформацію максимально об'єктивно і збалансовано, висвітлювати події в усіх країнах за єдиним стандартом.

Як свідчить практичний досвід відомих в Україні телеведучих-міжнародників Дмитра Анопченка (телеканал «Інтер»), Наталії Гуменюк (телеканал «ICTV»), Андрія Цапльєнка (телеканал «1+1»), Юрія Фізера (телеканал «Еспресо»), необхідно критично розглядати мотиви вторинних джерел. Комерційні ЗМІ керуються гонитвою за прибутком, державні висловлюють офіційну точку зору, суспільні страждають від нестачі ресурсів для якісної роботи, а неурядові просувають активістські мотиви. У будь-якому випадку, телеведучі міжнародних новин повинні постійно перевіряти свою інформацію. Це пов'язано з тим, що вони мають справу з країнами, культурами та ринками, де упередженість набагато складніше виявити, ніж у випадку з внутрішніми джерелами.

Відповідальність ведучих-міжнародників прямо чи опосередковано пов'язана з їхнім обов'язком пояснювати своїй аудиторії, чому ця новина є важливою. Якщо це можливо, ведучий повинен уникати бажання розставити всі крапки над «і» й залишити це глядачеві. Однак у міжнародних новинах без остаточних висновків про те, що є важливим, що є добрим або що є новим, новина може просто втратити сенс для більшості глядачів. Знайти межу між поясненням і нав'язуванням світогляду важко. Навіть найпрогресивніші телекомпанії світу борються з цим викликом. Те, наскільки детально слід розповідати, залежить від аудиторії телеведучого та популярності теми. Але кожен телеведучий повинен вирішувати це рівняння самостійно. Майже будь-яка важлива

міжнародна подія набагато складніша, ніж майже будь-яка національна подія. Однак про них потрібно розповідати набагато простішою мовою, ніж про внутрішні події, але не настільки простою, щоб не загубити складність того, що відбувається.

Сьогодні робота ведучого-міжнародника є однією з найцікавіших, але в той же час однією з найскладніших у телевізійному просторі. Вимоги до фахівців у цій сфері є більш високими і набагато ширшими, ніж до багатьох інших фахівців аудіовізуального мистецтва та виробництва. Однак головне для будь-якого телеведучого залишається незмінним, – це розуміння обраного шляху, збереження найвищої вимогливості до себе та демонстрація поваги до глядацької аудиторії.

Література:

1. Власов Д. «Ми – люди новин»: кореспондент-міжнародник про агенційну журналістику. Ми з України! URL: <https://nsju.org/navchannya/my-lyudy-novyn-korespondent-mizhnarodnyk-pro-agenczijnu-zhurnalistyku/> (дата звернення: 28.02.2024).
2. Гуменюк Н. Принципи роботи журналіста-міжнародника. Детектор медіа. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3Ozk2AyMVps> (дата звернення: 28.02.2024).
3. Сайт британського агенства новин Reuters. URL: <http://ru.reuters.com/news/archive/topNews?date=today> (дата звернення: 28.02.2024).
4. Сайт американського інформаційного агенства Associated Press. URL: <http://hosted.ap.org/dynamic/fronts/WORLD?SITE=AP&SECTION=HOME> (дата звернення: 28.02.2024).
5. Сайт французької інформаційної агенції Agence France-presse AFP, URL: <https://www.afp.com/en/news-hub> (дата звернення: 28.02.2024).